ID-DIPARTIMENT GĦALL-KURRIKULU,
TAGĦLIM TUL IL-ĦAJJA U IMPJEGABILITÀ
Id-Direttorat għall-Programmi ta' Tagħlim u Assessjar
It-Taqsima tal-Assessjar Edukattiv

Rotta 3

L-Eżamijiet Annwali għall-Iskejjel Medji 2022

IS-SEBA' SENA IL-MALTI (L-ORAL) KARTA 1

IL-KARTA TAL-GĦALLIEMA

1A: Il-Qari Mgħajjat: It-Test Letterarju 2 minuti / 5 marki

L-eżaminatur jagħżel biċċa mis-silta u jistieden lill-istudent/a j/taqraha.

Is-silta: L-aħħar majnata

"Samira," ċaqlaq ftit xufftejh Abdullah waqt li għamel sforz. "Fejn int Samira? It-tfal, Samira, fejnhom? Fatima, Aħmed fejn intom?"

Ħassu jinħakem minn paniku kbir meta hu, Samira u ż-żewġ uliedhom inqelbu minn fuq id-dgħajsa u bdew jissieltu mal-ilmijiet. F'nofs il-konfużjoni beda jfittex b'ġenn lil bintu ta' tmien xhur li sa ftit qabel kienet f'ħoġor ommha. Kompla jwerżaq isem martu u isem uliedu, iżda t-twerżiqa qawwija tiegħu ma waslet imkien. Għodos fl-ilma u fetaħ għajnejh biex jara jsibhomx imqar fil-qiegħ. Lemaħ ħafna saqajn ġo xulxin, ilkoll jagħtu biex jippruvaw iżommu fil-wiċċ. Ra tfal u kbar jissieltu għall-aħħar nifsijiet taħt l-ilmijiet qattiela. Lil Samira baqa' ma rahiex. Lanqas lil uliedu. Iddisprat, Abdullah ta ħarsa madwaru u tela' f'wiċċ l-ilma jgħajjat, jibki u jolfoq.

✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦ ✦

"Nibdew bl-aħbar prinċipali. Ġiet interċettata dgħajsa b'madwar 130 immigrant li kienet tinsab 40 mil nawtiku 'l barra minn Malta. Jidher li d-dgħajsa nqalbet qabel ma waslet il-Patrol Boat biex issalva l-immigranti. Irnexxielhom isalvaw 113-il immigrant... 3 trabi nstabu mgħarrqa."

Giovanna kerrhet wiċċha. Fil-pront daħlet bintha, fil-kċina.

"Reġgħu daħlu, ta!"

"Xiex? Aktar suwed?" irrispondietha.

"Xi 130 oħra semmiet. Ma nafx fejn se nqegħduhom."

"Messhom ħallewhom hemm, taparsi ma rawhomx."

"Iktar jitħajru jiġu la jafu li qed inżommuhom."

"Imlewna, daqt jordmuna."

"Kieku nikkmanda l-pajjiż jien, nibgħathom 'l hemm. Ma nistgħux nibqgħu nċedu għal kollox. Mur fehemhom l-irjus il-kbar. Ħadd mhu kapaċi juri snienu. Imbasta kollhom paroli!"

(silta addattata minn *L-AĦĦAR MAJNATA* ta' Bertram Portelli, 2016)

1B: Wieġeb il-mistoqsijiet kollha. 4 minuti / 5 marki

L-għalliema huma mistennija jistaqsu dawn il-mistoqsijiet dwar is-silta. Taħt kull mistoqsija jidhru xi tweġibiet ta' gwida għall-għalliema iżda aċċetta tweġibiet oħra li jagħmlu sens.

1. Minn dak li qrajt, x'inhi l-impressjoni tiegħek fuq it-titlu tat-test: L-Aħħar Majnata?

Silta marbuta mal-baħar: xi ħadd li qed jogħdos taħt l-ilma; xi ħadd li qed jegħreq.

2. Mill-ewwel parti tas-silta, ikkummenta fuq id-drammatiċità li qed jipprova joħloq l-awtur u l-effett tagħha.

Ħoloq sens ta' paniku għax kien qed jegħreq u kien qed jinkwieta għall-familja tiegħu; turi l-imħabba li kellu lejn il-familja tiegħu. L-effett hu li juri l-kefrija li jgħaddu minnha dawn il-persuni.

3. Fis-silta l-awtur ried joħloq kuntrast bejn żewġ karattri prinċipali: Abdullah u Giovanna. Taħseb li dan il-kuntrast kien effettiv? Ikkummenta.

Il-kuntrast joħroġ ħafna bejn dawk li jesperjenzaw din il-ħaġa bħal Abdullah u dawk li ma jkunu jafu xejn u jitkellmu skont kif jaqblilhom. Inħoloq kuntrast bejn ir-realtà kiefra li għadda minnha Abdullah u dawk li ma jimpurtahomx għax huma komdi. Huwa effettiv għax iwasslek titħassar lil Abdullah u ma taqbilx ma' Giovanna.

4. X'messaġġ ried iwassal l-awtur lill-qarrej ta' din is-silta?

Jurina stampa reali minn xiex jgħaddu l-immigranti u kemm hu żbaljat li niġġudikawhom bla ma nkunu nafu minn xiex jgħaddu.

5. X'tikkummenta dwar id-djalogu ta' bejn Giovanna u bintha?

Juri sentimenti ta' razziżmu u nuqqas ta' mogħdrija lejn dawn l-immigranti, juri nies egoisti li jħarsu biss l-interessi tagħhom; nuqqas ta' fiduċja u qbil mal-politikanti li jħennu u jaċċettaw lil dawn in-nies.

1Ċ: It-Taħdit: Diskussjoni dwar Tema 4 minuti / 5 marki

L-Immigrazzjoni: Sfida jew Opportunità?

L-għalliema huma mistennija jistiednu lill-istudenti jagħmlu taħdita fuq is-suġġett. Jistgħu jintużaw dawn il-punti biex jgħinu l-istudenti fl-iżvilupp tat-taħdita.

- *Sfida għax pajjiżna żgħir u hawn popolazzjoni kbira f'art żgħira.*
- *Sfida għax dawn iġibu piż fuq servizzi tal-pajjiż bħal sptar u edukazzjoni.*
- *Opportunità għax iġibu kulturi differenti.*
- *Opportunità għax inkunu qed ngħinu familji/persuni u nagħtuhom futur aħjar / ħajja aħjar / bidu ġdid.*